

עיתון התורה

הרב שלמה לוונשטיין שליט"א

לקט פירושים מתוך שיעור פרשת שבוע
בביהכ"ס "דברי שיר" רח' זכריה 4 ב"ב יום חמישי בשעה 22:00

גליון מספר 243

תזריע מצורע תשע"ב

פנה אל הרב מבריסק ואמר לו: "אני סנדק כי יש לי ישיבה, ומוטלת עלי החובה לדאוג לממון עבודה, וסנדקאות סגולה היא לעשירות, כמו שכתב הרמ"א".

אמר לו הרב מבריסק: "כתב הגר"א: 'ולעולם לא ראינו סנדק שמתעשר'.

ענהו הרב פינקל: "לי מספיק גם שיק מהרמ"א!..."

ובעל ה"קהלות יעקב", **הסטיפלר זצ"ל**, נשאל פעם היכן עשירותו, אף שנתכבד רבות בסנדקאות, וענה: "הנה נתעשרתי שכתבתי הרבה ספרים. גם עשירות ברוחניות עשירות היא!"

"ובמלאת ימי טהרה לבן או לבת תביא... זאת תורת הילדת לזכר או לנקבה" (יב ו-ז)

לאחר שהתורה מפרטת את קרבן היולדת, היא מסכמת את הנושא במלים: "זאת תורת היולדת לזכר או לנקבה", אולם, למרות זאת, אנו מוצאים בפסוק הבא המשך לענין זה: "ואם לא תמצא ידה די שה ולקחה שתי תרים או שני בני יונה...".

נשאלת השאלה מדוע שוב פותחת התורה את הנושא, ומפני מה לא נרשמו מלות הסיום, לאחר כל השלמת ענין קרבן היולדת?

האדמו"ר מבעלז מתרץ, שהתורה מתיחסת ליולדת המביאה קרבן רגיל ולא קרבן עני, מאחר והקב"ה רוצה בטובתם של ישראל ודואג לפרנסתם ברוח, ולכן אחרי שהתורה מתיחסת לקרבן הרגיל, היא אומרת "זאת תורת היולדת". ובאה התורה לומר כי כל האפשרות שאשה תאלץ להביא קרבן עני על לידתה, הנה אפשרות רחוקה, שמרבית הנשים לא תשתמשנה בה, בעזרת ה'.

האכפתיות לממונם ולפרנסתם של ישראל נכרה לא אחת בהנהגותיהם ובהחלטותיהם של גדולי ישראל, והפעימה את כל לבבות השומעים על כך.

על יד בית הכנסת "זכרון משה" העמיד יהודי דוכן, שבו מכר בכל לילה מוצרים שונים, שאינם תשמישי קדשה דוקא, כמו: סוללות, פנסים, מסרקים וכיוצא בכך.

ברבות הימים נעשה שפוץ בבית הכנסת, ובמקביל חדשו בו כמה תקנות חדשות. באו, אפוא, כמה ממתפללי בית הכנסת אל רב בית הכנסת, **רבי ישראל יעקב פישר זצ"ל**, בפניה לסלק את הדוכן הזה, שאינו קשור לבית הכנסת, והופך את המקום לשוק המוני.

רבי ישראל יעקב פישר התבונן בהם בתמיהה ואמר: "פרנסה של יהודי!!!", ואחר הוסיף: "כיצד עולה על

"וידבר ה' אל משה לאמר. דבר אל בני ישראל לאמר אשה כי תזריע וילדה זכר וטמאה שבעת ימים כימי נדת דותה תטמא" (יב, א-ב).

למה נסמכה פרשת תזריע לפרשת שמיני?

משיב על כך **רבי ישראל סלנטר**: סופה של פרשת שמיני עוסק במאכלות אסורות, ופרשת תזריע עוסקת בצרעת. על מה בא נגע הצרעת? על עוון לשון הרע.

אם כן, הסמיכות בין פרשת תזריע לפרשת שמיני מובנת. כי בפרשיות הללו באה התורה ללמד אותנו את האסור והמותר להכניס ולהוציא מן הפה. ולאחר שהתורה למדה אותנו בסוף פרשת שמיני מה אסור ומה מותר להכניס אל הפה, מלמדת אותנו התורה בפרשת תזריע, מה מותר ומה אסור להוציא מן הפה.

"וביום השמיני ימול בשר ערלתו" (יב, ג)

כתוב בילקוט שמעוני, תהילים רמז שכג: כל עצמותי תאמרנה – אמר דוד: אני משבחך בכל איברי ומקים בהן המצוות... ברכים, בהן אני עושה סנדיקוס לילדים בשעת מילה ופריעה.

ברמ"א (י"ד סי' רסה סי"א) הביא בשם מהרי"ל שכל סנדק הוא ככהן המקטיר קטורת, וכתב הרמ"א שלפיקך נהגו שלא לתת לאדם אחד להיות סנדק פעמים באותה משפחה, כשם שמבואר בגמרא (יומא כו ע"א) שלא היו נותנים לאדם להקטיר קטורת יותר מפעם אחת כיון שהקטורת מעשירה את הכהן המקטיר אותה.

למרות זאת אומר הגאון מוילנא (באור הגר"א, י"ד סי' רסה אות ו): "לעולם לא ראינו סנדק שמתעשר".

אמנם יש שבארו, ש'עשירותי' אינה חיבת להתבטא דוקא בממון, ואפשר שסגולת העושר מתקיימת בסנדק בכך שמתבטלות מעליו גזרות, וזוכה לנחת מצאצאיו וכיוצא בזה.

רבי חיים פנחס שיינברג זצוק"ל ראש ישיבת "תורה אור", נהג לקבל סנדקאות אף פעמים באותה משפחה, בהטעימו כי אינו נוטל את העושר לעצמו אלא לטובת הישיבה הקדושה...

ובספר "דרך שיחה" מובא **מרבי חיים קניבסקי שליט"א** ששמע **מרבי בינוש פינקל זצ"ל**, כי פעם אחת היה אביו, **הגאון רבי אליעזר יהודה פינקל זצ"ל**, ראש ישיבת מיר, סנדק בברית מילה, והיה שם הרב מבריסק זצ"ל, ולא חש אביו בנח שהוא זה שנתכבד בסנדקאות.

הגיע ה"חפץ חיים" לדבר עם רבה של בריסק, ואז התפתח ביניהם 'וכוח' מי יכנס ראשון. ה"חפץ חיים" טען: רבי חיים צריך להכנס ראשון כי הוא רב העיר וגאון הדור, אחריו יכנס רבי זעליג שהוא אב"ד בעיר, ואני – שהנני רק בגדר אורח – אכנס שלישי.

כמובן שרבי חיים והדין לא קבלו זאת והחל וכוח.

לבסוף אמר רבי חיים מבריסק שיעשו פשרה: ה"חפץ חיים" שהוא כהן יכנס ראשון, מצד דין "וקדשתו", לאחר מכן אני אכנס שהנני לוי, ולבסוף יכנס רבי זעליג שהוא ישראל.

"ושחט את הצפור האחת אל כלי חרש על מים חיים" (יד, ה)

את שתי הצפרים היו לוקחים למטהר מפני שפטט יותר מדי [כמבאר ברש"י בפסוק הקודם]. ומה היו עושים להם? צפור אחת היו שוחטים אל כלי חרש על מים חיים, וקוברים אותה לעיני המצורע [כמבאר בתרגום יונתן בן עזיאל], ואת הצפור השניה היו טובלים בדם הצפור הראשונה ומשלחים אותה על פני השדה.

והנה – אומר ה"חתם סופר" – חז"ל הרי אומרים (ירושלמי פ"א ה"ב) שאם היה אפשר, היינו מבקשים שני פיות: פה אחד לדברי תורה, ופה שני לדברים בטלים, כדי שהפה המדבר בדברי תורה לא יטמא מדברים אסורים. לאחר מכן אומרים חז"ל שטוב שאין שני פיות, כי אפילו על פה אחד איננו מצליחים לשמר כראוי.

לכן, את אותה צפור המסמלת דברים בטלים יש לשחוט אל כלי חרס ובו מים חיים כלומר תורה, כדי שמכאן ואילך ידבר אך ורק בדברי תורה.

"ואם דל הוא ואין ידו משגת" (יד, כא)

כתב רבי יעקב לנדא זצ"ל, בנו של ה"נודע ביהודה" (הדברים הובאו בספר "לקוטי בתר לקוטי"): רק אם דל הוא – עליו להביא קרבן עני, אבל מצורע עשיר שהביא קרבן עני, אף שבשאר קרבנות נחלקו חכמים בגמרא, ויש מאן דאמר שבדיעבד יצא העשיר בקרבנו של עני, אבל במצורע הכל מודים שלא יצא (יומא מא ע"א).

וטעם הדבר – אומר רבי יעקב זצ"ל – נראה, מפני שבגמרא (ערכין טז ע"א) מבאר, שאחד הדברים שעליהם באים נגעים הוא עוון צרות עין. ואם מצורע עשיר מביא קרבן עני, הרי הראה בכך שעדין לא נרפא מחליו ונשאר צר עין כמקודם, לכן לא נטהר מצרעתו.

דעתכם לקפח פרנסה של מישהו? וכי מעלים אתם על קצה דעתכם שאני אעשה זאת? אדרבה, עליכם לדאוג לעודד אנשים שיקנו אצלו ודווקא יעזרו לפרנסתו!"...

"ואם פרוח תפרח הצרעת בעור וכסתה הצרעת את כל עור הנגע מראשו ועד רגליו... כלו הפך לבן טהור הוא" (יג, יב-יג)

כתב הרב אלישביץ בספרו "אלף המגן": הנה כלל גדול הוא, שאין אפיקורסים בעולם, רק בעלי תאוה ישנם. ועל זה אמר הפסוק: "כי שחה לעפר נפשנו דבקה לארץ בטננו". (תהלים מד, כו), כלומר, אם נפש האדם יורדת מטה מטה, אין זה אלא מפני תאוה הבטון, והדברים ידועים.

וידוע המעשה ברבי חיים מבריסק זצ"ל, שאדם המתיימר להיות כופר, אמר לו פעם שיש לו הרבה שאלות על האמונה. ענה לו רבי חיים: "אם קודם היו לך שאלות ואז התחלת לחטוא מכח השאלות, אשיב לך על כולן אחת לאחת. אך כיון שבתחילה החלטת לחטוא ועשית ככל העולה על רוחך, ורק אחר כך המצאת שאלות, נמצא שהן אינן שאלות אלא תרוצים שתרצת לעצמך כדי להצדיק את דרכך הרעה"...

דבר זה נרמז כאן בפסוק: הפושעים והכופרים הם בתחילה "רגלים" ואחר כך "ראש" - קודם הולכים בדרך רעה ברגליהם, ואחר כך ממציאים שאלות בראשם. אבל מי שהוא מנוגע "מראשו עד רגליו" – בתחילה הראש ואחר כך הרגלים – הוא יוכל להשיג את האמת ולמצוא תשובה לכל שאלותיו, כפי שאמר רבי חיים זצ"ל, וזהו שנאמר: "מראשו עד רגליו... כלו הפך לבן טהור הוא".

פרשת מצורע

"זאת תהיה תורת המצורע... והובא אל הכהן. ויצא הכהן אל מחוץ למחנה" (יד, ב-ג)

לכאורה אינו מובן: מי הולך למי? המצורע בא אל הכהן או שהכהן יוצא אליו?

וצריך לומר, שהכהן היה יוצא אל מחוץ לג' המחנות, כי למצורע אסור להכנס לשם. אולם לאחר שיצא, לא היה הולך עד למצורע, אלא המצורע היה צריך מצדו לבוא אליו, כדי לכבדו.

ללמדנו עד כמה הקפידה התורה על כבוד הכהנים, והרי פסוק מפרש הוא לקמן (בתחילת פרשת אמר): "וקדשתו".

מספר על רבי חיים מבריסק ועל הדין רבי זעליג שהלכו ביחד לבקר במקום מסים בבריסק, ותוך כדי הליכתם

